Budapest, 1. Feber 1888. Neue Jüdische Pester Zeitung. Fünfter Jahrgang Nr. 14.

נייע יידישע פעסטער צייטונג

אָרגאַן פיר פּאָליטיק, האַנדעל, פּערקעהר אונד יידיש-כּאָנפעסיאָנעלע אינטערעסען.

רעדיגירט דורכאַל וואָכענבלאַט: מאָנאַט, מיטטוואָך אונד פרייטאָג.
פיר יעדע פרייטאָג: נאַכאַלט דיגיטאַל ווייטערע מיטע
פעסטאַראַנד-בּוילאַנע אין בוכ-פּאַרס. יידיש-ווייסענשאַפטליכן אינהאַלטעס.
מאַנאַטליך אונד קוואַרטעל 50 נעפּעלדינען ווערדען בּוילאַנעס.
רעדאַקציאָן אונד אַקסעפּטאַציאָן: וואַרשצנער-בּולעוואַרד מאַרגאַרעטען-ווייג.

Moritz Burian in Budapest.

פּרענומעראַציאָנס-פּרייס דאָס בּלאַטעס אונד בּוילאַנעס פּרייסאַנד.-בּייליאַנע.
פיר פּעסטערייך-אונגאַרן:
מאָנאַטליך 3 גולדען, האַלבּיאָהריג 4 גולדען, פּיערטעלייאָהריג 2 גולדען.
פיר דאָס אויסלאַנד:
מאָנאַטליך 10 גולדען, האַלבּיאָהריג 5 גולדען, פּיערטעלייאָהריג 3 גולדען 50 קר.

בודאַפּעסט מיטטוואָך, יט' שבט ה תרמ"ח.

יעדאַקטאָר: מ' עדרעזנהייל.

דיא אַנטוואָרט טיאָס.

— אַלגעמיינע שטימונג איבער דיא איינערע לאַנד. —

דיא אַנטוואָרט, וועלכע טיאָס אין דער וואַכסטאַב - זיצונג אויף דיא אינטערפּעלאַציאָנען העלפיס אונד פּרעצעדענס עדהאַלטען, האַט אין דער איינאַקשיאָנען פּרעססע נישט יענע נעטיגע באַוואָרטהיילונג געפונדען, דיא מאַן היער מיט רעכט אדער אינרעכט ערוואַרטעט. דיא „קאָלישע צייטונג" שרייבט היערבער אונטער אנדרעם וויא פאָלגט: „וואָס דיא אונגאַרישען דעפּעשיסען אין דיע זער אַנטוואָרט ענטהאַלטען, דאַס וואַר דיא אינטע-פּאַציענט האַפּענונג, דאַס עס דעם פּרעזידענס בונדע נעלעגענהייט הערפּסט, וועלכער פאַר אינגעקריג אַבצוהאַלטען! — אונד טיאָס שפּאַר דיעזע האַפּענונג זאַגאַר אין דער וויזע אויס, דאַס איך דער צאַר אין זייער רעדע אַלס וואַרטהאַפטער פּרעזידענס-קענער, דערשיינע. דיא אינגעגליכע בעיריזונג דער טיאָשען אַנטוואָרט לייגט עדאַך אין דער עכטעשטען צוריקהאַלטונג אַלדער פּערזיכט, דיא אַרויף געריכטעט זיגר. דען פּרעזידענס-בּיגר צו שפּרעכען, דיעזער פּרעזיד גיבט טאַטזאַכליך פאַן וויזאַלאַר איס, וועלכעס נאָך אַזמער האַפּענט, דאַס דיישטאַלאַנד דיא רוסישען אינטערעסען פאַר גאַנץ אייראָפּאַ פערטהיידיגען אונד צו דיעזעם צווייקע פאַן בונדעסטאָג אין דעם עסטערייך-אונגאַרן צוריקפערד. טען וועדדע! בעבעזאַ וואַרדע דיעזען דער רוסישען פּרעססע פּרעזיכט, אין עסטערייך-אונגאַרן דאַס מיסטרוען נעגען דיישטאַלאַנד צו וועקען, דיא אייראָפּאַ פערטהיידיגען אונד צו דיעזעם צוויקע דער רוסישען דיישטאַלאַנד-האַפּענונג נעגען דיא אַרבּעטסקיט דיישטאַלאַנדס פּרעזיכט אין עסטערייך-אונגאַרן דאַס מיסטרוען נעגען דיא אַרבּעטסקיט דיישטאַלאַנדס אין דער אַנדערען העלפטע דער וועלט. דאַס דיעזע אַרבּעטסקיט אין אַנדערען לאַנדערן אין דאַס נעגען דאַס דיישטאַלאַנד אין אַרבּעטסקיט אין גאַנץ אייראָפּאַ אין אַנדערען לאַנדערן אין דער אַרבּעטסקיט אין דיישטאַלאַנד אין אַלגעמיינען אין דער אַרבּעטסקיט אין אַלגעמיינען אין דער אַרבּעטסקיט אין אַלגעמיינען אין דער אַרבּעטסקיט

לעבען פערלאנגערט. זא האסטו ער היעאן נעווים נום בראך דען, וואראום אויך אלמעלך מעהר דעם פרום. מען בי סמארק, ווארדען אויך זיינום זאהנע, דעם דייטשען קראנ-פרינצען, איינע טראפפען פער-אכרייכט!

* (ריא אנטיסעמיטען אין דאנזיג-פערדאהלען). ויא ווייט פאר קוריצעס נעמעלד דעם, וואורדע דא וואהל בעלוזוויז נאבוי אין דאנזיג-פערדאהלען, דיא נור דורך אנטי-בעמיטען אונד נעוואלטטאטיגקייט, צו שאפן דע נעקאמפען, זיטעמע דער ריכטסאליכען גע-ריכטס-קאמפסמיטעל אנגוללירט, אין אלגעמיינען דאך אייגע ני-וואהל פאר קוריצעס נעמעלד דען מום. נון ווירד אויס פערדאהלען פאם 28. דיע-זעם פאלגענדעס בעלעגראפירט: פיר 3 אויהר נאכ-מיטטאגס וואורדע היטע פאם אבעישוהלריכעער, קארל נאבוי, אייגע נאהדלע-קאפיטענען, בע-מרקפאהרט דיא אין אלגע נור אנגוللירטע דער וואהל לוזוויז נאבוי'ס נאטהוזיעזיג נעוואررענע ני-וואהל אייגעס אבגעאדענטען, איינבערגען. דיא אנט-מיטטאג, וועלכע צאהלריכע עשיעגנען וואהלן, אין פערהינדערטען יעראן דורך לארמען אונד שריען יעדע בעראהזונג. דיא פערזאמטלונג מוסטע, אהנע אין רעזולטאט צו עראלען, זיך אויפלאזען, עס אוגה זעהר צו בעפירכטען, דאס לוזוויז נאבוי ני-ערדענגס אלס קאנדידאט אויפגעשטאנדען אין וועלכעם פאלגע דיא אנטי-בעמיטען אין אבעיזאמלס צום אויסבروכע גאלאנגען אונד נאכאנס אינגלוגען בי-שפרעכען אין דיא בעראהדונג מיטטאגס אללעס מאגליכע אויסבי-נען, דאמיט שפרעכהעלר נעטהיגט ווערדען דורך דיא פרעפעריטען אונד פערזאמ-לונגס דאס אפפער אייגע פיעס. בעזונס ווערדע)

* (איין אזיר „לעהרער-וואיזען-הוזיז) ווירד, איך אנערענג דער עפסטיגע איר-אריפ" בעיריטס פערזיכטיגט האט. ערינטכען ווערדען. דיא מאאשוואיר איר" דעלאנאנס-גומיגדע, וועלכע אייגען דעגאללוגען „אריפ" בעיריטס פערזיכטיגט האט. ערינטכען ווערדען. דיא מאאשוואיר איר" דעלאנאנס-גע-מיגדע אונד דיא דיגען הומאגען צוזאמען בעיריטס 1600 גולדען נעזאמעלט. אונד עס איזט צו ערוואר-טען, דאס אויך דיא איבריגען נעטיגען אונד פרייזע, דעגען אן אנגעלעגענהייט נאהע נעהט, מיט אייר-טהאטיגקייטען אנטשטעטיגט, נעכ צוריק-בלייבען ווערדען, דאמיט דיא פאן איטען יידישען לעהרערן דעטשע-בלייבעניגען, וואיזען נעכ דעם עהרען אונד דער נאטה אנדענקען!

* (בראנד איינעס יערענ-יעער-טעלס). ויא מאן אויס וואיטשי פאם 27. דיעזיגס בעריכטעט, איזט דיא, נאכסטעגטהייטס אין דער בעוואהנונגס שאפט לאקאוז אים נעבערגעטיגט מינסק פאן איינער פייעס. בעיגאם הייטעזיגע וואהרדיע, וועלכע נעגען 100 הייזער צעשטאר-בט האט. בייזיר זיגד אויך מעהרערע מענשען-לעבען צו בעקלאגען. דיא פאם נעסטם פערזיכטיגט וואר, זיגד דיא פערזיכטיגע זעהר נאה.

נאכטראג.

בארען הירש אונד דיא טיר.

קישע רעגיערונג. אוס קאנסטאנטינאפעל וווירד פאם 29. דיעזיגס טעלעגראפירט: בארען הירש דייטש דעמאלכסס אט, אהנע דאס אין אדראנישע. מעגנס צו שאפנדע נעקאמפען וואר. קיאמיל פאשא לעהנטאג עס אב. דעם אדראנישען נעגענס צו. צוטשטעממען אונד בעאנטראגטע דיא קנשטיגונג דורך אין שיעדסגעריכט.

☛ יעזען וויס-אנגעל אללע אנפאנגען אין נאסטעט נומסער.

נעשעפטס-בעריכט.

וויינער פרוכט-בארזע פאם 28 יאנגער.

וויינע ע ; פחיים 78 בין 80 קולאגר אין 7 גולד. 25 קר' בין 8 גולד — קר' באמאטר 77 בין 88 קולאגר אין 7 גולד' קר' בין 7 גולד' 90 קר' ווייטענבוריגער 77 בין 80 קולאגר' אין 7 גולדען 80 קר' בין 7 גולדען 95 קר' שלאזאקישער 76 בין 77 קולאגר' אין 7 גולד' 50 קר' בין 7 גולד' 75 קר' דעטשע 77 בין 80 קולאגר' אין 7 גולד' 60 קר' בין 7 גולד' 90 קר' באטשקאי' 76 בין 79 קולאגר' אין 7 גולד' 65 קר' בין 7 גולד' 85 קר' ווייטענבוריגער 79 בין 81 קולאגר' אין 7 גולד' 50 קר' בין 7 גולד' 90 קר' — פערטענ-וואארע פער פריה-יאהר אין 6 גולד' 25 קר' בין 6 גולד' 40 קר' פער מאי-יוני אין 7 גולד' בין 7 גולד' 50 קר'.

קאר ן. שלאזאקישער 7½ בין 78 קולאגר' אין 6 גולד' 10 קר' בין 6 גולד' 20 קר' פעטסער באדען 71 בין 74 קולא אין 6 גולד' 10 קר' בין 6 גולד' 20 קר' דיווייזער אינגאר-שער 71 בין 73 קולאגר' אין 6 גולד' — קר' בין 6 גולד' 15 קר' קרייטער' עפטערייכישער 71 בין 74 קולא אין — גולד' — קר' בין — גולד' — קר'.

נ ע ר ס ט ע. שלאזאקישע אין 6 גולד' 75 קר' בין 8 גולד' 50 קר' עפטערייכישע אין 6 גולד' 50 קר' בין 7 גולד' 75 קר' פעטסער-נעיסטע אין 4 גולד' 75 קר' בין 5 גולד' 50 קר'.

קוקורוץ. אינגאריש אין אהרנינער אין 6 גולד' 90 קר' בין 7 גולד' 10 קר' אינגאריש ווייטינער אין 6 גולד' 90 קר' בין 7 גולד' 20 קר'.

האפער. אינגאריש מעקאנטשל אין 5 גולד' 90 קר' בין 6 גולד' 15 קר' נעיטיטשער אין 5 גולד' 25 קר' בין 6 גולד' 60 קר' פער פרוהאהר אין 5 גולד' 92 קר' בין 5 גולד' 97 קר' פער מאי-יוני אין 6 גולד' 60 קר' בין 6 גולד' 11 קר'.

וויינע ע ר ה ל. נומ' 6 אין 13 גולד' 50 קר' בין 14 גולד' — קר' נומ' 1 אין 12 גולד' 50 קר' בין 13 גולד' — קר' נומ' 2 אין 11 גולד' 50 קר' בין 11 גולד' 50 קר' נומ' 3 אין 8 גולד' 50 קר' בין 7 גולד' 50 קר'.

קאר נ מ ע ר ה ל. נומ' 1 אין 11 גולד' 50 קר' בין 12 גולד' 50 קר' נומ' 2 אין 10 גולד' 25 קר' בין 10 גולד' 75 קר'. אללעס שטאר 160 קולאגראס.

פעסטער עפטערידע. אונד פראהוטטע-נעשעפט.

וויינע ע. פון ווארזע 120,000 פעטערעגער פער-קויפט. דיא פריזע זינד אויס דער „פרוכט. אונד אלפאלליגע אנגעלעגע ערוויטטלעך.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

וויינע (נ ע ר ע)	פער 100 קילאגראם	פרוכט-בערזע	קוראנטע אין הקסקל.
באטשקאי	76	—	—
	77	—	—
	78	7.10	7.15
	79	7.20	7.25
	80	7.20	7.25
	81	7.20	7.25
פעסטער-נארען	75	—	—
	76	—	—
	77	—	—
	78	7.—	7.05
	79	7.10	7.15
	80	7.15	7.20
	81	7.20	7.25
פחיים	75	—	—
	76	—	—
	77	—	—
	78	7.05	7.10
	79	7.15	7.20
	80	7.20	7.25
	81	7.25	7.30
הייטענבוריגער	75	—	—
	76	—	—
	77	—	—
	78	7.05	7.10
	79	7.15	7.20
	80	7.20	7.25
	81	7.20	7.25

		פרייסע	קוראנטע אין הקסקל.
קאן		70—72	5.55—5.80
נעטטשע מאלץ		62—64	5,75 6,80
	פוטשער	60—62	5,40—5,60
האפער		39—41	5.40 5.75
הוקורוץ באמאטער		75	5.65—5.70
		5,50—5.60	5,75
	אונגרישע	—	6.25—7
	הייזע		

סוגנען דעם צארן עגעשיידענע בעאינגלוססע. דאך דאס נעלד דער ייינטען ווידן אין פעפערסבורג אונד אין מאסק

פערשיעדענע נייאנקייטען.

* (דער „האכהערצינע צאר.) מאן בעדויטשעטע בין יעצטע אימפּער, דאס נור דיא ענגלישע רעגיערונג אונד אירהר בעגאס טען פיר דיא ליידען דער יודען מיט אין רוסשען ריינע פּראבאזוואלך נעמאכט ווידרהן קאנגע, דא דער צאר זעלבסט אין זיינער „האכהערצינע" צווישען יודען אונד נישט-יודען נאר מיינען אונטערשיעד מאכט, בין שטעלט בלוס פיר זיך עבען יעצטע הערען. דאס דער פיש, ווא מאן צו זאגען פלעגט, פאם קאפפע שענקט. דאס הייסט: פון קאנגע אין אינגס שאמאטע נאר נישט נא אביבל אויסזעהן, וויינען נישט דאס שאמאטס-אבערהייפ זעלבסט באן. ווייללייג אונד ענגהערציג וואר. בעקאנטליך ריזה. דיא ריזה ליידען דער רוסישען יודען דאהער. דאס זיא נור אין אינגען וויינען פון אונגען וואהנען דיר פען, וועלכע בין אבער אין דאס רוסישע שיף געשלאסען וואורדען. דא אין דיעזען געבייעטען זיינ אונדערגלייכען צייטען יודען וואהנטען, זא קאנגען זיא, אבגאלאזיר דעם אבשלוסס דיעזער פון פּרעזענגען אין דאס רוסישע ריך, דאך נישט געוואהנזאם איס. געטרעבען ווידרהן. זא קאמפּט עס, דאס דיא יודען אין וויינען געגענען אין באסער אנזאהל צוזאמען מענגערהאנגס וואהנען מיססען, וואהרענד זיא בייא דער בעפאלקערונג פערהאסט זינד. אין דאס אלטע רוסלאנד דארף קיין יודע אינדרהנען, ווידרע יעדאר געשטאטטעט זיין. דאס דיא יודען זיך אויף דעם אונ. בעהרענגען, דאס אבער דער רוסישע ריכטס פיר דיא נידערלאססונג דרשען, דא ווידרע אויך דיא נאנ. צע „דעוג-פ-אנג" אין רוסלאנד אינ „נישטיג לאזונגי פיר נען. דיא אינגע פערהילונג דער יודען שען בעפאלקערונג איבער דאס נאנצע רוסישע ריך דיעזע דיעזע זעהר אינגע היל שעפּיגט דורך דיא בעפאלקערונג דרס האנדעלס. דרס פערקעהרס. דער אינדוסטריע, דער פּעדר-ארבייט אין דאס. נון וואורדע דיא בעפאנגען, אבער אין דאס רוסישע ריך אין אלטע טיי. אינגע-כאמפּסטאן" איינגעגעבען. וועלכע דיא אויפגאבע דאס אינגע דיא לאזונג דער „דעוג-פ-אנג" דער רעגיערונג גאנגעגעבען פאר שאנג צו מאכען. איינגס דער וויכטיגסטען מיטטעל צו דער כאמפּסטאן, דער פּאפּלען. דאס דען נאנגע אויף דען כאפּ נעראפּפען. ער שפּעלטלעט בעמערך דען אונטאן. דאס מאן דען יודען דיא נוט. דער לאבסטען דאס פון נאנגען נעבייעט דיא רוסי. שען ריכטס נישטאמפּסט. אין וועלכעם פאלליע עס מעהר אין „דעוג-פ-אנג" נעבען דיא יודען! יא. דער ווידר צונעבען, דאס אונזערען צאהלריכען בריי. דערן אין רוסלאנד איינגע אונד אללין דורך דיא אונאמהסע דיעזעס אנטי-אנגען פון אין אינגע אונד אירהר בעגאס. נון ווידר אבער אוס פעטערסבורג פאם „30 אאנגער פאלנעריעס שלעכטאס" ד. דאס פאהלטעשיעד פראעקטס אבער דיא „פּיצינגנקוט דער יודען" אין רוסלאנד ווידרהן פאם צאר צו. ריקגעוויזען" — דא דאבען ווירס! נישט דיא רו. סשע רעגיערונג, נישט דיא רוסשען בעאמטען טיא. נען דיא שולד פיר דאס טרויריגע לאס אונערער דאר. שען גלייבונגס-ברידער, אנדערן דער צאר זעלבסט. דער פון נישט בעשאמטען ווילל, דאס דיא יודען אין אינגענטליכען רוסלאנד זיך נידערלאסס. שען זאללען. אוד נון שפּיגט אונס נאך יעמאנד פאן דער „האכהערצינע" דעם רוסשען צאר. דער אום נון האאר בעססער אויס. אלס זיינע זיבערען בעאמטען. דא בעוואהרט זיך, ווא יעצטאנס, דאס אלטע שפּיטווארט: „דער פיש שטינקט פאם קאפּ". דיא בעאמטען קאנגען נאר נישט דאס זעלבע זיין, ווענן דער הערשער נישט זא עגנהערציג וואר!! (מישל מקשיב על דבר שקר כל משרתיו רשעים!)

* (באראן איזאק אונד דיא רוס. שען יודען). דיא צישענגען מאכטען דיא באראן לאס מיט דען „50 מיללאנען", זעלבסט באראן הירש אונגעבלך צו גנישטען דער יודען אין רוסלאנד גע. שפּענדעט האט. פאן דעזעלבען געלדער וואר דען 1000 שולען ערריכטעט ווערדען, דאמיט דיא יידישע יוגענד דער בלוטונג, נאמענטליך אבער דער ערלעכענונג פאן דאנדערלעכען גיסנדיכען ווערדען. ווייל נישט בלוס דיא „50 מיללאנען" זיינע רכסס. אבער אויך דיא בעצעלך דיא באראן הירש בעשטען בין צום עקעל פיעל ערריכטעט אונד גלאנען וואר. דיא אומגעבונג דען האבען דיא יידישען באבאסטע. דיא אין רוסלאנד שטיינגען, דען ערלען באראן בעריטס דארויף אויפגעקומען נעמאכט. דאס דער וויגע, דען ער צוי ווייגונג דער נאטה דער רוסען יודען אינגשטאנדען האט, נישט דער רוסשע אויף! עס פעהלט אונטער דען רוסשען יודען נישט אין מאנ. נעגן פאן דער באראנערער בריודער אונד נאך ווע. נינער אין לייבען, וועלכע אין אמריקע פערלייבט האבען, אין דאס בעלדערשען מאנגער האבען קיינע גלעגענהייט. אדער בלוטונג צור גלעטונג צו בריינגען. אהרעער דיא צאהלריכען יידישען אנד. ווערקער קיינע ארבייט פינדען! אונד דאס דאמפּפ עבען דאהער. דא דיא צאהלריכען יודען רוסלאנדס. וועלכע דיא אלטסטע דער נעוואמפּס. ווערהיס דער ווערס אם מאאבען, אין אינגען וויינען! פון אינגען צוזאמפּענגעראנגס לעבען מיססען! אינע פיר. מעדרונג דער יידישען באנדערלעכע ווידרע אונטער דיעזען אומשטאנדען דאס אללגעמיינע עלענד נור נאך מעהר צוגעשיגיר. באראן הירש ווידרע מישהן, ווענן עס דורכאוס אין גערד-אבערפיס ווידרע.

פון אללייטאו.

דער פערשאללענע.

איינע וואהרע געשיכטע אוס דעם 16. יאהרהונדערטע.

פאן ד״ר מארקוס הירשליין.

(18. פארטשעטצונג.)

הנה וויסטע נאר נישט, איהר ליב צו שאפען, דאנסט האבטע זיא דאך נור אינע מיטטע בעגאנגען? אב זיא עטוואס הייער אין דעם אדען דאר־סט דא לאנגע שטונגען וואר־לע, בין איהר קלייגער קנאבע מיט דעם פיטער־קאהן איס־פאהרען אין אנדערע שאפ־פערזענע קאנגע? דאך דאס אללע זיא דאך נור נישט לוזטיג. דאס דיא אינע דאפשאפט דער אבשלוסס אין דער אנגעגען בעגאנגען אין דאס רוסישע ריך, דאך נישט געוואהנזאם איס. נעפרעבען ווידרהן. זא קאמפּט עס, דאס דיא יודען אין וויינגען בעגאנגען אין באסער אנזאהל צוזאמפּ מענגערהאנגס וואהנען מיססען, וואהרענד זיא בייא דער בעפאלקערונג פערהאסט זינד. אין דאס אלטע רוסלאנד דארף קיין יודע אינדרהנען, ווידרע יעדאר געשטאטטעט זיין. דאס דיא יודען זיך אויף דעם אונ. בעהרענגען, דאס אבער דער רוסישע ריכטס פיר דיא נידערלאססונג דרשען, דא ווידרע אויך דיא נאנ. צע „דעוג-פ-אנג" אין רוסלאנד אינ „נישטיג לאזונגי פיר נען. דיא אינע פערהילונג דער יודען שען בעפאלקערונג איבער דאס נאנצע רוסישע ריך דיעזע זעהר אינע היל שעפּיגט דורך דיא בעפאלקערונג דרס האנדעלס. דרס פערקעהרס. דער אינדוסטריע, דער פּעדר־ארבייט אין דאס. נון וואורדע דיא בעפאנגען, אבער דאס רוסישע ריכטס פיר דיא נידערלאססונג דרשען. דא ווידרע אויך דיא נאנ. צע „דעוג־פ־אנג" אין רוסלאנד אינע „נישטיג־